

REFERAT

Møte i Avlsrådet for geit

Tidspunkt: Onsdag 12. januar 2005, kl. 09:30 – 15:30

Sted: NSG, Parkveien 71, Oslo

Til stede: Åge Lohn (leder), Veronika Fagerland, Tormod Ådnøy,
Heiko Paulenz, Ewa Wallin, Ingunn Nævdal (sekretær)

Saker

- Sak 01/05 Innkalling og sakliste
- Sak 02/05 Referat fra møtet 15. september 2004
- Sak 03/05 Utkast til veiledningshefte for dømming av bukker og geiter
- Sak 04/05 Regler for seminring
- Sak 05/05 Strategi for seminsesongen 2005
- Sak 06/05 Aktuelle seminbukker 2005
- Sak 07/05 Innkryssing av kasjmirgeit i den norske geitepopulasjonen
- Sak 08/05 Avlsstatuetten for beste bukk 2004
- Sak 09/05 Utbedring av systemet for jurvurdering
- Sak 10/05 Referat- og orienteringssaker
- Sak 11/05 Eventuelt

Sak 01/05 Innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste godkjent.

Sak 02/05 Referat fra møtet 15. september 2004

Dokument som fulgte saken:

- Referat fra møtet i Avlsrådet for geit 15. september 2004.

Ingen kommentarer til referatet.

Sak 03/05 Utkast til veiledningshefte for dømming av bukker og geiter

Arbeidsgruppen for utarbeidelse av et veiledningshefte for eksteriørdømming av bukker og geiter har hatt ett arbeidsmøte og ellers arbeidet med dette ved bruk av telefon og e-post. En grovskisse ble presentert i Fagforum geit i oktober og det kom inn innspill fra gruppearbeidet. På grunnlag av dette ble et foreløpig utkast til veiledningshefte presentert for avlsrådet.

Dokument som fulgte saken:

- Et foreløpig utkast til veiledningshefte for dømming av bukker og geiter

Vedtak:

Arbeidsgruppen bearbeider veiledningsheftet videre og tar hensyn til de innspill som kom frem på møtet. Et forslag sendes på høring til avlsutvalga med frist ca. 20. mars. Heftet legges frem for godkjenning hos avlsrådet før trykking.

Sak 04/05 Regler for seminring

På avlsrådsmøtet i september 2004 ble det nedsatt en gruppe for avl og helse som fikk følgende mandat:

Arbeidsgruppen skal innen utgangen av 2004 utarbeide regler og opplegg for seminring på geit. Samtidig skal gruppen gjøre en vurdering av avlsarbeidet i forhold til sykdomssanering i tiden fremover.

Gruppen har hatt ett telefonmøte og ett fysisk møte. Et forslag til regler for seminringen er utarbeidet.

Dokument som fulgte saken:

- Arbeidsgruppens forslag til ”Regler for seminring”

Vedtak:

Reglene justeres i henhold til det som kom frem på møtet. Det korrigerede forslaget sendes medlemmene i avlsrådet for godkjenning. Reglene blir lagt frem for styret i NSG Semin AS så snart som mulig og før de vedtas i styret i NSG.

Sak 05/05 Strategi for seminsesongen 2005

Planen for årets seminsesong var å benytte Geno Hallsteingård Seminstasjon som tidligere og deretter gå over til å bruke egen seminstasjon for bukker. Det ble forespeilet at seminstasjonen for bukker skulle stå klar tidligst høsten 2005. NSG Semin AS fikk like før jul beskjed om at Geno ikke lenger har mulighet til å ta i mot bukker på seminstasjonen på Hallsteingård.

NSG Semin vil jobbe aktivt for at seminstasjonen for geit i Hamarområdet vil være klar til 1. august. De som starter seminsesongen før denne tid må benytte seg av lagersæd. Geno vil være behjelpelig med å finne et egnet sted for stasjonen og TINE vil bidra med midler.

Spørsmål som ble drøftet:

- Starte med kurs for eierinseminører?
- Gjennomføre feltforsøk og hvem skal i tilfelle få tilbudet om å delta?
- Skal aktuelle seminbukker testes for CAE før de settes inn på stasjonen?

Vedtak:

Avlsrådet for geit forholder seg til at seminstasjonen vil stå klar og at alle formaliteter i forhold til dette er på plass til 1. august i år. Arbeidet med å plukke ut bukker til semin tilrettelegges i henhold til denne dato. Med forbehold om at alt går etter planen, vil det da kunne tilbys sæddoser fra årets bukker fra ca. 20. august.

NSG Semin vil snarest mulig sende søknad til Mattilsynet om å få godkjent et kursopplegg for eierinseminering av geit. Dersom dette går i orden vil det bli arrangert kurs i år.

Det vil også i år bli gjennomført feltforsøk med eierinseminering av geit i regi av Team Semin. Det er siste året med mulighet for dette i prosjekt Småfesemin. For videre utviklingsarbeid (fra 2006) må det søkes om nye midler.

Aktuelle seminbukker vil bli testet for CAE før endelig utvalg av bukker for å sikre at det blir tatt inn noen CAE-negative elitebukker til semin.

Sak 06/05 Aktuelle seminbukker 2005

Det er laget en liste over aktuelle seminbukker på grunnlag av indeksberegninga i november 2004. Bukker som i følge skjema fra ringene er slakta eller solgt ut av ringen er ikke med i listen.

På grunn av at produksjonen av bukkeseid ikke blir før i august, vil det være bedre tid til utplukk av seminbukker. Eksteriørvurderinga av aktuelle bukker og døtre kan derfor gjennomføres på et tidspunkt hvor de aller fleste geitene er i produksjon.

Dokument som fulgte saken:

- Liste over aktuelle seminbukker.

Vedtak:

Geitavlsrådgiveren arbeider videre med utplukk av bukker i henhold til det som kom frem på møtet.

Sak 07/05 Innkryssing av kasjmirgeit i den norske geitepopulasjonen

Avlsrådet for geit har mottatt en henvendelse fra Avlsutvalget for geit i Hordaland. Det gjelder uenighet i bukkering 121 angående innkryssing av kasjmirgeit. Ett av medlemmene i ringen krysser inn kasjmirgeit uten at ringen som helhet er enig i dette.

Dokument som fulgte saken:

- Brev fra Avlsutvalget for geit i Hordaland, datert 02.11.04.
- Sak 14/99 fra møtet i Landsrådet for geitavl 24. september 1999.

Vedtak:

I reglene for bukkeringer står det i punkt 4 c) : *Alle geiter av mjølkerase skal være med i bukkeringen (gjelder både geiter og påsatte geitekje). Rekruttering av hanndyr skal kun skje innen avlsgruppa eller ved semin. Bruk eller anskaffelse av andre bukker hos det enkelte medlem skal ikke forekomme.* I tillegg står det i punkt 4 h) *Medlemmene i ringen skal bruke den prøvebukken som til enhver tid er disponert for flokken.*

I følge regelverket skal altså medlemmer i en bukkering ikke bruke andre bukker enn dem som er bestemt av ringen.

Sak 08/05 Avlsstatuetten for beste bukk i 2004

Avlsstatuetten deles ut av NSG etter innstilling fra Avlsrådet for geit.

Reglene for tildeling av avlsstatuetten (revidert 1999) er som følger:

"Avlsstatuetten tildeles oppdretter av den bukken som ved beregning av offisiell indeks (november/desember) det året bukken er omlag 4 år gammel (kårsingsår + 3), oppnår høyeste poengsum når en summerer indeks og avlsverdi-jur.

Bukken må ha fått avlsverdi-jur på minst 4 og minimum 95 på delindeksene. Får flere bukker beregna lik poengsum, blir den bukken som har flest døtre bak avdråttsindeksen rangert først".

Nedenfor er det satt opp en oversikt over de 3 beste bukkene ved avkomsgranskinga i 2004 (med kårsingsår 2001), basert på avlsindeks og avlsverdi-jur.

Bukk nr.	Ring	Avls-indeks	Melk	Prot	Lakt	Fett	Aj	Sum (Ind.+Aj)	Døtre/ Buskap	Oppaler
2001240	81	114	110	97	101	104	8	122	30/8	Nils Ole Lien, 3895 Edland
2001182	61	116	97	113	114	117	6	122	17/8	Borghild Hole Torkelsgård, 3570 Ål
2001581	155	113	103	103	104	111	6	119	12/5	Odd Langdal, 6210 Valldal

Vedtak:

Avlsrådet for geit tilrår styret i NSG at avlsstatuetten for bukker 2004 tildeles **Nils Ole Lien** fra Edland i Telemark for bukken **2001240**. Ved avkomsgranskinga i november 2004 fikk bukken avlsindeks 114 og avlsverdi-jur 8. Ingen delindeks var under 95 poeng.

Sak 09/04 Utbedring av systemet for jurvurdering

Avlsrådet har mottatt en del signaler på at systemet for jurvurdering i mange områder ikke fungerer etter intensjonen. Dette ble også drøftet på møtet i Fagforum geit i oktober 2004.

I ett jurvurderings-poeng skal det vektlegges fem egenskaper. En oppdeling i flere poeng vil gjøre det lettere å gjennomføre jurvurderingen på en god måte. Antakelig kan bukkene likevel få ett poeng for avlsverdi-jur. Den tekniske muligheten i forhold til om dette kan omregnes i Geitekontrollen eller om det må gjøres en endring i forbindelse med BLUP-beregningene, må undersøkes.

Dokument som fulgte saken:

- Utdrag fra referat fra møte i Fagforum geit 20.-21. oktober 2004.
- Jurvurdering geit - Instruks for poengsetting

Vedtak:

Kostnadene med å dele jurvurderingen inn i flere poeng må utredes. Det må vurderes om det ressursmessig er mulighet for å legge om systemet innen kort sikt slik at poengsettingen for eksempel deles inn i ett poeng for jureksterior og ett poeng for utmelkingsegenskaper ("Grei å melke" – vurdering).

Sak 10/05 Referat- og orienteringssaker**a) Kaseinvarianter i den norske melkegeitpopulasjonen**

I en henvendelse fra Åmund Soldal i TINE FoU etterlyses det praktisk iverksetting av resultatene fra prosjektet om kaseinvarianter i den norske melkegeitpopulasjonen. Bakgrunnen er blant annet at i produksjonen av Snøfrisk Hvitost er det problemer med geitmelkas manglende koaguleringssevne. Det foreslås genkartlegging av bukker og prioritert bruk av de "rette" bukkene i områder hvor det produseres hvite geitoster.

Det ser ut til at genmaterialet til den norske melkegeitrasen er unik i forhold til utenlandske raser. En kartlegging av 450 avlsbukker tyder på at det er spesielt mye av kaseingenet alfa s1 0-allelet i den norske geitepopulasjonen. Det er grunn til å tro at dette 0-allelet ikke koder ut protein i melka og er assosiert med lavere kaseininnhold i melka, som igjen påvirker ystingsegenskapene. I Frankrike tar de hensyn til dette i avlsarbeidet. Den franske 0-varianten av alfa s1 er imidlertid ikke den samme som er funnet i Norge (5 % av den franske geitepopulasjonen har denne varianten). Den norske varianten er ikke påvist i andre land.

Før det gjøres noe drastisk i geitavlen må det altså undersøkes nærmere om det er slik at geiter med den norske 0-varianten av alfa s1 gir dårligere koagulering enn geiter uten denne kaseinvarianten.

Prosjektet fortsetter og avlsrådet vil bli orientert om resultater fortløpende.

Sak 11/05 Eventuelt**a) Jurvurdering i kjeingsliste**

Ved utskrivning av kjeingsliste er det programmert slik at det ikke blir skrevet ut jurvurderinger som er eldre enn 2 år. Bakgrunnen for dette er en oppfatning om at gamle jurvurderinger ikke kan sammenlignes med nye fordi de hele tiden vurderes ut fra nå-situasjonen i besetningen.

Ideelt sett burde det være jurvurdering av alle geitene i besetningen hvert år. I dagens regler er det kun krav om jurvurdering av alle 1. og 2. gangskjeere.

Vedtak:

I forbindelse med en eventuell omlegging av systemet for jurvurdering (Jmf. sak 09/04) må det tas stilling til om det skal gjøres en regelendring med hensyn på å få inn krav om jurvurdering også av eldre geiter.

Allerede nå bør det gjøres en endring i programmet for kjeingslisten, slik at alle geitene i besetningen blir stående med den siste jurvurderingen.

b) Neste møte og tema for fagmøte geit i forbindelse med landsmøtet

Neste møte i avlsrådet blir på Alexandra hotell i Loen i Sogn og Fjordane onsdag 16. mars. Møtet varer frem til lunsj denne dagen. Etter lunsj er det representantskapsmøte og om kvelden er det fagmøter. Selve landsmøtet er 17. – 18. mars.

Forslag til tema for fagmøtet på geit er semingransking. Tormod Ådnøy kan innlede til diskusjon.

c) Medlemskap i NSG og deltakelse i bukkeringer/værringer

Veronika Fagerland orienterte om at det er medlemmer i NSG i hennes område som har meldt seg ut av organisasjonen etter økning av kontingenten. Årsaken er at de føler at de ikke får nok igjen for å være medlemmer i NSG. Noen er fremdeles medlem i bukkering eller værring. I reglene for bukke- og værringer er det krav om at medlemmene må være medlem av NSG.

Vedtak:

Dersom styret i en bukkering eller værring har mistanke om at ikke alle medlemmene i ringen er medlem av NSG, kan dette sjekkes med lokallaget eller styret kan henvende seg til NSG sentralt.

I førstkommende nr. av Sau og Geit (nr. 01/05) vil medlemsfordeler bli presentert blant annet med et oppsett på hva medlemmene kan spare ut av medlemskapet i kroner og øre. Dette presenteres i forbindelse med en vervekampanje.